

— en anders niks! Weg, weg d'r mee! Een gelukkig menschedom — en de dreunende zang der georganiseerden, ziedaar de nieuwe poëzie, de eenige die te verwachten viel. „En die wij moeten voorbereiden. Ja! Wij! Wij!” Reelink, andermaal met de hand naar achter strijkend de weerbarstige kuifharen, duwde zijn wenkbrauwen meê omhoog, openend wijd en strak de brutaal-koele, eischende oogen.

Maar Mantringa, schaterend opnieuw, en met een zwaai van zijn gansche bovenlijf, verwierp ook „dat soortje eenzijdigheid” — die alles alléén van het heilig socialisme, van het zich aan machtsbesef bedrinkende proletariaat verwachtte. Zeker, ook de democratische idee was „moment” in den grooten „nieuwbouw”, die onverbiddelijk zou moeten geschieden. Destructief werkt de moderne geesteswereld, maar constructief tevens. Eerbiedig omgaan moest je met al de schoonheid van vroeger, haar sparen zoolang dat mogelijk was — en niet belemmerend — haar zoo noodig offeren! Want het leven, het léven bovenal! Het onberekenbare, mysterieus spontane, altijd weer onverwacht zich manifesteerende, eindeloos zich vervormende leven!

Van Hille bromde mopperig wat terug. Alles goed en wel — geen lust had hij zich maar zoo willoos over te geven. Hij beriep zich op William Morris, toch ook socialist. Maar nog hooghartiger dan tevoren hoonde hem Reelink hiermee. „Morris — ha ja! Die kwasi-dichterlijke, sentimenteele zwakkeling, in de grond reactionnair — pfa!” Daar kwamen toen Mantringa en Stalpaert toch ook heftig tegen op. Morris, de dichter, en artistieke baanbreker, een reactionnair? De hoofden werden bijeengestoken, het werd een druk en ruzieachtig dooreengepraat, met veel groote woorden.

Toen was het dat Hoogland binnenkwam.

En aanstonds kwamen de mannenfiguren omhoog of leunden weer achterover; hun stemmen verkalmde zich, hun strijd stierf weg. Huib werd er niet in betrokken. Zij wisten: hij kwam hier om te werken. Zoodra hij de handen der vrienden gedrukt en zich een stoel aangeschoven had, keek Huib aandachtig glimlachend rond in den kring der nog wat hittige gezichten en vroeg hoe het stond met het plan, dat al een paar malen hen had samengebracht: te pogen onder de kunstenaars van Nederland een beweging uit te lokken voor stadsuitbreidingen en -verbouwingen onder artistieke leiding. Onderdeel was het van hun algemeen streven: samenwerking, met welomlijnde bedoelingen, van kunstenaars aller uitingswijzen. Een kern der artistenwereld, die zich eindelijk eens gelden deed — zoo wilden en begrepen zij hun groep — kring zonder statuten of reglementen, alleen door den levenden geest bijeengehouden.

De bouwmeester, aangewezen uitvoerder bij deze actie, rapporteerde. En er volgde een opgewekt en zakelijk debat, waaraan Hoogland leiding